

Innberetning v/ Signe E. Nygaard.

1-7-1983.

innberetningsdato

Kjerland

gnr. 118

bnr. 6

fk.nr. 1

gårdsnavn

Granvin

Hordaland.

kommune

fylke

Severin Kjerland

5736 Granvin

eier/bruker

postnummer/adresse

Ang.

Foreløpig utgravning under fjernet gravrøys. 6-8-1983

dato

Den nye veien fra den nye Vallaviktunnelen til Granvin (E 63 MP. 06. Parsell: Mausnes-Hyrpobru) vil på gården Kjerland gå rett over et område hvor det har ligget flere store gravrøyer, som nå er fullstendig bortryddet. Den største av disse var "Asparhaugen", en langhaug 37 m. lang, 15 m. brei og ca. 2-2,5 m. høy. Den hadde form som et skip. Opp på haugen sto en stor tresidig bautastein, som nå ligger i tre deler på gården. Innenfor "Asparhaugen" skal det ha ligget 3 hauger. I "Asparhaugen" skal det være funnet i et kull-lag et eldre jernalders hakespyd og stykke av et kleberkar. Ved pløyning i 1949 kom det fram rett sør for haugen et yngre jernalders spyd. I en av haugene bak "Asparhaugen" er det funnet et yngre jernalders spyd.

Sommeren 1982 ble det registrert en gravhaug rett ved tunnelinnslaget helt N på elveterrassen Kjerlandgårdene ligger på. I november samme året ble den utgravd (innb. v/ Magnar Dalland). Her ble funnet en mulig steinkiste og mye kull. Området rundt haugen ble dessverre ikke avdekket og undersøkt. Her kom det nemlig fram, da vegvesenet avdekket området, rett sør og vest for gravhaugen flere steinpakninger. Disse var 1-1,5 m. lange og ca. 1 m. breie, og oppå dem lå det kull. På en av dem fant Severin Kjerland et rødlig kjeramikkskår. Dette skåret tilhører en del av hanken på en middelaldersk stertepotte. I jordprofilene rett S for der haugen lå og like ved inngangen til tunnelen, kan man se kullstriper

ca. 50 cm. lange og 5 cm. tykke. Korn av rödlig kjeramikk kan også sees her og der i kull-laget.

Anleggsarbeidet på Vallaviktunnel ble påbegynt i februar i år. Den sørligste delen av riggområdet, rett V for området med den utgravde haugen og steinpakningene, er blitt planert, og jeg er overbevist om at viktige funn er gått tapt i dette området. Det går ikke klart fram av sakspapirene vi har fått fra vegvesenet, at anlegget av riggområdet ville innebære gravning og planering.

Utgravning av området under "Asparhaugen" -

"Asparhaugen" har ligget helt N på elveterrassen Ö for Granvinelva, der den går i en stor sving ovenfor selve bygden Granvin. Fra haugen har man hatt god utsikt både S- og N-over.

Hensikten med vår utgravning var å grave langs hele veitraceen på terrassen, for om mulig å finne eventuelle rester av gravhaugene som har ligget i dette området, eller andre konstruksjoner, som flatmarksgraver, tufter o.s.v. Ble det gjort funn av betydning, ville et trinn to i undersøkelsene våre bli organisert.

Vi begynte å grave helt N i området, der hvor "Asparhaugen" skal ha ligget. Gravemaskinen fjernet matjordlaget, og vi rensket opp med krafse. Nesten med en gang kom vi ned på et nardpakket, mørkt jordlag, ca. 2-5 cm. tykt, som lå direkte oppå den rødbrune auren. Etterhvert avdekket vi halvparten av hva vi tror kommer til å bli en rektangulær formasjon bestående av møkk, humusholdig jord liggende rett oppå auren. Formasjonen er foreløpig 9 m. lang N-S, og 5,10 m. brei Ö-V. Sidene er 1.30 m. breie. Kortsiden fortsetter ca. 60 cm. ut forbi NV hjørne, den andre enden fortsetter innunder gårdsveien, og under denne ligger også den andre langsiden (viss den eksisterer da,) S-enden av den avdekkete langsiden er blitt avkuttet av en kabelgrøft, gravd i forbindelse med anleggsarbeidet. (Anleggslederen hadde ikke vært gjort oppmerksom på at dette området ikke skulle röres för vi hadde foretatt våre undersøkelser.) 1.60 m. fra S-enden på langsiden går det ut mot SV en 30 cm. brei "arm" bestående av det samme mørke, jordlaget. Lengden på denne "armen" har vi ikke fått avklart enda. I hjørnet mellom langsiden og "armen" er det en liten steinpakning, som mulig kan tolkes som et stolpehull. Litt spredt kull

kan sees her og der i det mørke jordlaget. Helt i N-enden av langsiden var det en smal, brun stripe, ca. 15 cm. lang, som kan ha vært forrustet jern eller rottent treverk. Ingen funn av gjenstander ble gjort, heller ikke andre konstruksjoner som for eks. nedgravninger, tydelige stolpehyll, større kullkonsentrasjoner o.s.v.

Det er umulig på dette tidpunkt å si noe om hva denne formasjonen er. Den ligger akkurat der hvor "Asparhaugen" har ligget, så det er vel ikke helt urimelig å anta at den tilhører haugen, men den kan også mulig være eldre enn haugen. Jeg kan vanskelig tenke meg at formasjonen er yngre enn haugen, da denne fremdeles kunne sees tydelig i 1870-årene, og i følge folk på gården har dette området kun vært benyttet til dyrkning.

Formasjonen planlegges ferdiggravet i september i år.

Den nye veitraceen følger kanten av terrasseflaten i SV-lig retning. Vi fjernet matjordlaget langs store deler av traceen med gravemaskin, men fant ingenting av interesse. Hele terrasseflaten har blitt pløyd og utjamnet, og store mengder stein er blitt ryddet vekk i årenes løp. I undergrunnen er det fremdeles mye stein, om noen av disse har tilhørt forhistoriske konstruksjoner er umulig å si. Kulle dette avklares måtte store deler av flaten avdekkes, og ikke bare et smalt belte på 5-6 m.

Vi var to deltakere på gravningen. Signe E. Nygaard, leder og Kari Lise Ellingsen, feltassistent.

Bergen 1-7-1983

Signe E. Nygaard.
Signe E. Nygaard.

Innberetning v/ Signe E. Nygaard

14-10-1983

innberetningsdato

Kjerland

gnr. 118

bnr. 6

fk.nr. 1

gårdsnavn

Granvin

Hordaland

kommune

fylke

Severin Kjerland og Ivar kjerland.

5736 Granvin.

eier/bruker

postnummer/adresse

Ang.

Ferdigutgravning av "konstruksjon" under gravrøys

dato

11-13-1983

Gravningen som ble påbegynt i juni d.å. ble ferdiggravet i dagene 11 til 13 oktober. Vi leiet samme traktorgraver som forrige gang, Johan Hjeltnes fra Ulvik. Området som ble avdekket i juni har ligget tildekket under plastikk over sommeren.

Vi begynte med å fjerne gårdsveien i N-enden av feltet for å finne fortsettelsen av den Ö-V gående mørke stripen. Stripen fortsatte inn under veien 1,15 m. fortsatte så vinkelrett S-over ca. 4 m. og i en bredde på 1.20 m. (se tegning.) Området S for her var helt forstyrret av en tverrsgående kabelgrøft gravd tidlig i vår av elektrisitetsverket. Denne grøften hadde også skåret vekk den sydligste enden av den vestligste N-S gående stripen som vi avdekket i juni. Vi tror vi kom ned på det innerste hjørnet mellom den N-S gående stripen og en Ö-gående stripe vinkelrett på den første, men forholdene her var meget uklare p.g.a. grøften. Avstanden fra dette hjørnet til det indre NV hjørnet var ca. 6.30 m. Stripene ser ut til å ha dannet en firkant ca. (9x5.5)m stor måt langs ytterkantene og (3.4x6.3)m langs innerkantene. Armen som stakk ut i SVlig retning fra den N-S gående stripen forsvandt ut i ingenting. Snitt igjennom stripene viste at de var nedgravd i auren. Nedgravningen var nalvmåneformet og dybden variert fra 10 til 15 cm. I snittene viste det seg at de mørke jordstripene inneholdt en god del grå leirholdig sand/silt. Kullholdige flekker var å se flere

steder, men der var ikke kull nok til en prøve.

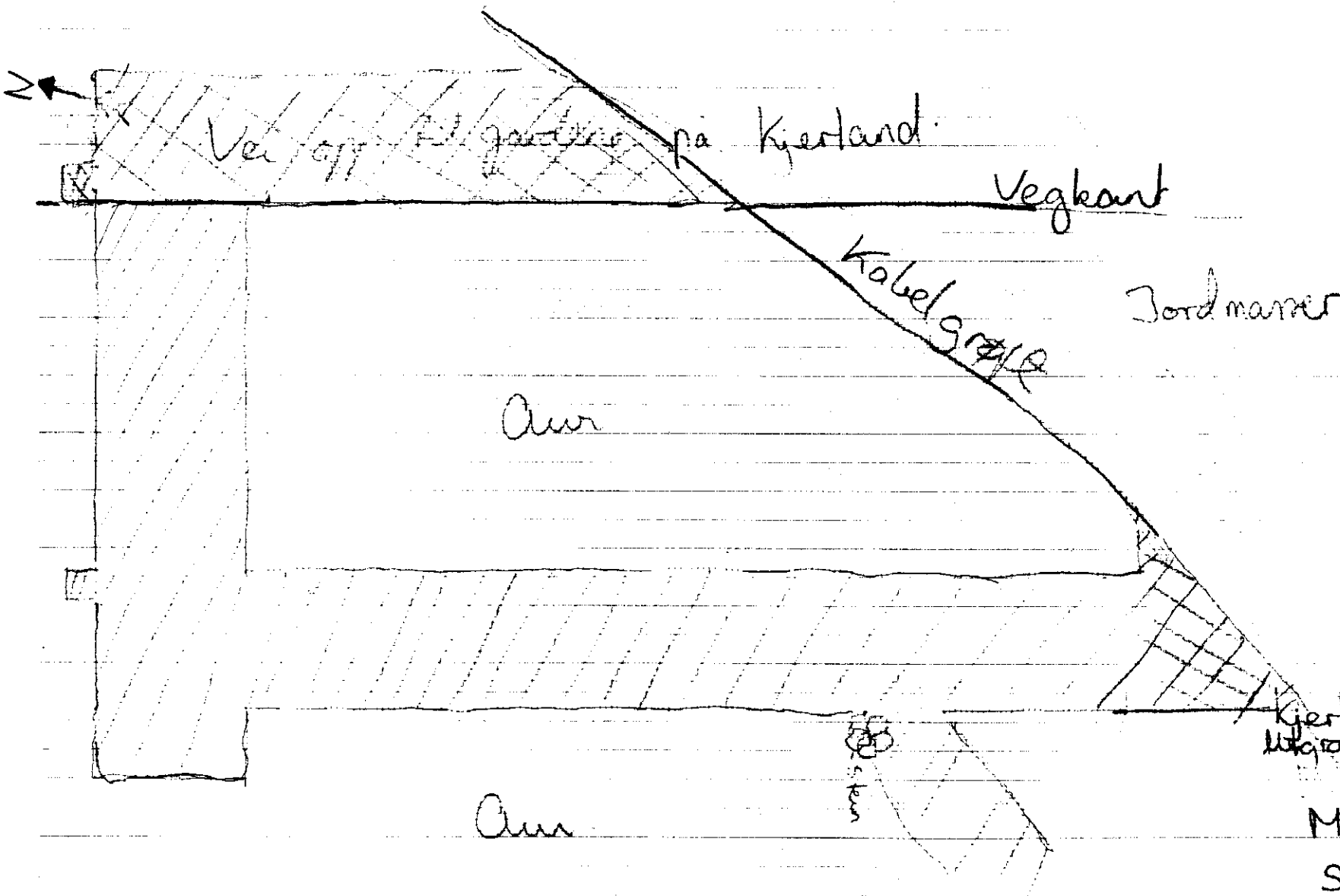
Vi fant ingen konstruksjoner eller funn av noe slag i området innenfor firkanten.

Tolkning

Konstruksjonen vi har avdekket sporene av har ligget under "Asparhaugen", men om den har ligget rett under denne vet vi ikke og kan vel aldri få svar på. Alle rester av haugen er fjernet for lenge siden, og den nåværende eieren kunne bare peke sånn omtrentlig på hvor haugen har ligget. Konstruksjonen kan ha noe å gjøre med begravelsen i "Asparhaugen": en ^{for eks} avgrensning, markering av begravelsesområdet. Formasjonen kan også være eldre enn graven, en gammel tuft? Ingen stolpehuller ble funnet.

Bergen 14-10-1983.

Signe E. Nygaard

Vei og fjellpartier på Kjerland.

Vegkant

Kabelgrøft

Jordmarrer

Aur

Aur

Sten

- Mørk humusholdig jord. Gravd okt 1983
- Mørk humusholdig jord. Gravd juni 1983
- Stener

Kjerland am 118/6
 Utgraving under "Asparhaugen"
 6-8 juni 1983

Målestokk 1:50

Signe E. Nygaard

Nybyggstred haug
u. nr. av M. Dalland Nov 82
Sag V for denne steinpakninger

118/5 Olav Midtun
Kjerland ← Nedshøvel N for denne
Kanten

RIGGOMRADE

A=46,372

A=91,1

A=56,572
R=80

R=80
A=58,065

A=58,065

118/6 Sverin K.
Kjerland

118/8

118/8 Granvik
herad

Kollan

ns.
erland
PP 598
H=34 25

212
2002

